

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IV. Primus omnium Bonifacius Moguntinus induxit necessitatem Pallij Romani. Quonam consilio id factum. Eò traxit Episcopus, specie honoris. Cujusmodi fuerit Pallium per illas tempestates. Pallium est ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Metropolitanos ornare destinassent, Pallium integrum non miserint, sed tantum fascias illas quæ nunc usurpantur, & illis quidem deinceps habitum honorem, sed Pallium ipsum evulsiisse paulatim, atque ob hoc ipsum apud omnes fuisse vulgatum. Forma porrò ejus, ut indicare videntur veterum Pontificum imagines, prorsus referebat indumenta illa quæ nunc Cappas aut Pluvialia vocamus.

Vide supra lib. 5. ep. 17. 5. 17.

III. Ævo divi Gregorij invaluerat ut Romanus Pontifex Pallio ornaret præcipuos Metropolitanos qui ad ejus consecrationem pertinebant, aut eos quibus vices suas in provinciis committebat. Primi generis fuerunt Episcopi Ravennates in Italia, Syracusani in Sicilia, Calaritani in Sardinia, Salonitanus in Dalmatia, & Corinthius in Achaia; secundi verò, Archiepiscopus Thessalonicensis, & Iustinianæ primæ sive Bulgariæ Metropolita, & in Gallis, Arelatensis. Leandrum insuper Episcopum Hispalensem in Hispania Gregorius Pallio ornavit, rogante Recaredo Rege. Quod non ita accipi velim ut ea ratione Gregorius Leandri ordinationem confirmasse dicatur, cum ea ante multos annos peracta fuerit, sed ut suam & sedis apostolicæ in eum benevolentiam illi ostenderet novo hoc honore tributo. Ob eandem verò causam eodem honore profectus est Syagrius Augustodunensem Episcopum, qui præcipua apud Reges Francorum gratia vivebat.

Gregor. lib. 2. ep. 14. lib. 5. ep. 8. lib. 7. ep. 11. & seq. lib. 4. ep. 11. & alibi.

IV. Mansere in eo statu Galliarum Episcopi, quoad Pallium, donec Bonifacius in Galliam Germaniamque à Zacharia Pontifice missus est. Hic enim anno DCCXII. synodum coëgit, in qua decretum est ut omnes deinceps viverent in unitate & subjectione Ecclesiæ Romanæ & Vicarij beati Petri, & ut Metropolitanis à sede Romana Pallium quærent, & per omnia canonicè obsequerentur præceptis sancti Petri. *Decrevimus*, inquit Bonifacius in epist. 105. ad Cudbertum, *in nostro synodali conventu & confessi sumus fidem catholicam & unitatem & subjectionem Romanæ Ecclesiæ sine tenus servare, sancto Petro & Vicario ejus velle subijci, Metropolitanis Pallia ab illa sede querere, & per omnia, præcepta sancti Petri canonicè sequi.* Huc usque enim Metropolitanis Galliarum Pallio tantum Gallicano usi fuerant. At Bonifacius eos coëgit illud à Romana sede querere, ut ea ratione illos magis obnoxios esse faceret ei sedi, ac præcipuo quodam jure Episcopo Romano subiceret. At illi, quibus unicus metus erat ne novitate illa adigerentur ad insolitam quandam reverentiam in sedem apostolicam, ac ne insuper

* Id est, Romani Pontifici, qui vult vicarij Vicarij beati Petri.

exciderent ab ea auctoritate quam Canones tribuunt Metropolitanis, in ambiguo fuere an promissis stare deberent. Certè licet Bonifacius, cumque eo Princeps Carolomanus, tria Pallia à Pontifice Zacharia postlassent pro Archiepiscopis Ecclesiarum Rothomagensis, Remensis, & Senonensis, ab ea petitione cessavit paulò post. qua de re apud ipsum conquestus est Zacharias anno septingentesimo quadagesimo quarto. Bonifacius verò ad eum rescripsit, Francos in hoc esse ut propediem promissorum fidem violent: *De eo quod jam præterito tempore de Archiepiscopis, & de Palliis à Romana Ecclesiâ petendis juxta promissa Francorum, sanctitati vestre notum feci, indulgentiam apostolicæ sedis flagito: quia quod promiserunt, tardantes non impleverunt; & ventilatur, & quid inde perficere velint ignoratur.* Verum cum illis ostensum fuisset Pallium non ob aliud Archiepiscopis tribui quàm ut hoc exteriori signo à suffraganeis suis distinguantur, & ut eo admoneantur teneri se ad vitam severiorem & sanctiorem, & continendos in officio subiectos, amplexi sunt honorem oblatum; ut constat ex Capitularibus Caroli Magni: *Dignum est ut Metropolitanus, qui est Pallio sublimatus, honoretur.* Pallium autem per illas tempestates ejus formæ erat cujusmodi nostra tempestate videmus; ut constat ex Alcuino, hujus ævi scriptore, qui illud confert cum Rationali quod Pontifex Iudæorum in pectore gestabat; atque insuper illud à sede apostolica dari Metropolitanis ut distinguantur à ceteris Episcopis: *Pro Rationali*, inquit, *nunc Summi Pontificis, quos Archiepiscopos dicimus, Pallio utuntur, quod à summa sede apostolica dante accipiunt.* Infrà: *Pallium nihil est aliud nisi discretio inter Archiepiscopum & ejus suffraganeos.* Breve ejus descriptionem inquit Rabanus Maurus, quæ Pallio ævi nostri congruit; ideòque ab Archiepiscopis deferri scribit, ut ostendant se Vicarios esse apostolicæ sedis. *Super hæc omnia*, inquit Rabanus in libro de ordine Antiphonarij, *Summo Pontifici, propter apostolicam vicem, Pallij honor decernitur. quod genus indumenti crucis signaculum purpureo colore exprimit, ut ipso indutus Pontifex à tergo & pectore crucem habeat.* Ceterum hæc Rabani verba sunt notatu valde digna, cum ex eis disci possit cur tanta Summorum Pontificum cura fuerit in mittendis Palliis ad Archiepiscopos Gallicanos, nimirum ut jus metropoliticum, quod ad illos pertinebat secundum Canones, arcessi crederetur à vicariatu sedis apostolicæ: *Propter apostolicam vicem Pallij honor decernitur.* Sapienter itaque

Zachar. ep. 51

Capitul. lib. 6. tit. 79.

Al utitur in fibro de divin. Offic.

Hincmarus Remensis Archiepiscopus, ar-

B b iij

tium & temperamentorum Romanæ Curia
callentissimus, cum ei Nicolaus primus ex-
probrasset privilegia à Benedicto Papa con-
cessa, inter quæ illud in primis eminebat ut
Pallium deferre posset *ad quotidianum usum*,
respondit privilegia illa nihil sibi novi juris
tribuere præter id quod præci Canones tri-
buunt Metropolitanis, attamen se nova hæc
decreta experiisse, eò quòd cum Ecclesia
Remensis sita esset in confinio duorum re-
gnorum, iis privilegiis indigebat ut terro-
rem injiceret quibusdam hominibus carna-
libus & animalibus, apud quos veteres con-
stitutiones canonicæ evulserant. *Privilegia
autem sedis apostolicæ non ideo petij ut mihi non
sufficeret quod sacri canones & decreta sedis Ro-
manæ Pontificum cuique metropoli sedi conce-
dunt . . . ut quia veteres constitutiones jam
quasi pro vili apud quosdam habentur, his novis
decretis carnales & animales homines territi,
quidam reverentius agerent contra Ecclesiam
mibi commissam.*

Hincmar. epist.
56. ad Nicol.
Vide supra lib. 1.
c. 1. 5. 8. & lib. 3.
c. 39. 5. 5.

V. Necessitas tamen obtinendi Pallij de-
creta est in Octava Synodo Oecumenica,
quæ Constantinopoli celebrata est anno
octingentesimo septuagesimo secundo, sub
Hadriano secundo: in qua statutum est de-
bere Metropolitanos confirmationem à Pa-
triarcha suo recipere, sive per impositio-
nem manuum, sive per concessionem Pallij.
*Ita ut earum (id est, sedium patriarchalium)
Præfules universorum Metropolitanorum qui ab
ipsis promoventur, & sive per manus impositio-
nem, sive per Pallij dationem, episcopalis dig-
nitatis firmitatem accipiunt &c.* Canon ille
non extat in editione Græca hujus Conci-
lij, sed tantum in versione Anastasij. Ex ea
autem id colligitur, consuevisse Patriarchas
Orientis Pallium ad Metropolitanos mitte-
re, quemadmodum à Summo Pontifice fie-
bat in Occidente. Quare non frustra ob-
servatum est superius, auctoritate sancti
Gregorij, Metropolitanos Orientis usum
Pallij habuisse, quod confirmatur ex respon-
sione Demetrii Chomatani, qui eo uti lici-
tum non esse ait nisi in festis Paschatis, Pen-
tecostes, & Natalis Domini. Ceterum hæc
Demetrii observatio lucem afferet Balsa-
moni scribenti Saccum, Sticharium, & Phe-
nolium indumenta esse quibus uti licet so-
lis Patriarchis. Quod intelligendum est de
usu ordinario & quotidiano; cum aliàs Me-
tropolitanis non concedatur nisi ex privile-
gio, & pro certis tantum anni diebus. In
Concilij namque Octavi canone xxvii.
prohibetur Metropolitanis ne quotidie Pal-
lio utantur in sacrificiis vel in ceteris fun-
ctionibus ecclesiasticis: *Omni tempore divini
officij, inquit canon, vel alijs ecclesiasticis mi-*

nisterij. Ex eo tamen colligi non potest non
licere Metropolitanis uti Pallio omni tem-
pore divini sacrificij, aut vi horum cano-
num adigi ad ejus depositionem ante con-
secrationem. quod tamen eruditissimo viro
hac nostra ætate placuisse video. Illa qui-
dem sententia locum habet quoad Omopho-
rion ordinarium, quod Episcopi ferebant
ut ceteras vestes vulgatas ævo Isidori Pelu-
sioræ, qui docet Episcopos illud deponere
consuevisse post recitatum Evangelium.
Consuetudo autem illa rationi prorsus con-
sentanea erat: quia cum Liturgia post Evan-
gelium inchoaretur, sumenda erant indu-
menta propria ad celebrandum sacrificium.

VI. Post devoratum ab Europæ Metro-
politani Pallij accipiendi necessitatem, quæ
à Concilio Octavo firmata est canone, no-
vas dein condiciones sibi à Summis Ponti-
ficibus impositas coacti sunt amplecti. Pri-
mum enim eò res devenit ut coacti sint
scripto polliceri subjectionem & obedien-
tiam apostolicæ sedi, & per omnia, præ-
cepta ejus canonicè sequi. Novi hujus ju-
ris repertor fuit Bonifacius Moguntinus in
synodo ab eo celebrata anno septingente-
simo quadragesimo secundo, ut discimus ex
ejus epistola ad Cudbertum. Antea enim
Metropolitani nulla alia lege tenebantur
quam ut fidei suæ professionem emitterent,
& observationem Canonum comprovincia-
libus Episcopis pollicerentur in sua conse-
cratione. Nullam porrò obedientiæ spon-
sionem faciebant: quam adeo alienam à
prisco more censebat Leo primus, ut ad
Anastasium Thessalonicensem Episcopum
scribens in causa Attici Episcopi, à quo
Anastasius similem sponsonem exegerat, dix-
erit in ea signum injuriæ contineri. At post
Bonifacium nova clausula huic professio-
ni addita est, qua videlicet subjectionem &
obedientiam Romano Episcopo promitti
invaluit, ut videre est in veteri formula quæ
Caroli Calvi ætate in usu erat: *Beato vero
Petro & Vicario ejus debitam subjectionem &
obedientiam, Suffraganeis vero nostris adjuto-
rium me exhibiturum profiteor.* Illa nihilomi-
nus obedientia ad observationem canonum
coërcetur, id est, promittunt Metropolita-
ni se Summo Pontifici obedituros juxta Ca-
nones, hoc est, quoties jussa ejus canonum
statutis innitentur: *Per omnia, præcepta Petri
canonicè sequi.* Hanc enim esse horum verbo-
rum vim docet ipse Zacharias Papa ad Bo-
nifacium scribens: *Nec enim, inquit, ab hac
apostolica sede illa diriguntur quæ contraria esse
Patrum sive canonum statutis inveniantur.* Bo-
nifacius verò, qui sponsonis hujus vim in-
telligebat, eandem in propria causa adhi-

lib. 1. c. 1. 5. 8.

Vide Hincmar.
epist. 56. ad Nicol.
1. ad Pontificem
Ecc. Conc.

Form. tit. 1.
App. Tit. 11.
Concil. Oct.

Tit. 11. c. 1.
Basilic.